

Verslag van de bijeenkomst “Samen van het gas af”

Jan Berenst
Energiek Maarwold

Paul Oostinga (de voorzitter van Energiek Maarwold) heet allen welkom legt uit de opzet van de avond uit. Eerst zal Simone Rommets (van Natuur- en Milieufederatie Groningen) de overwegingen voor een noodzakelijk aardgasvrije toekomst schetsen en dat daarna zal Anne Venema (Coördinator Wijkenergieaanpak Gemeente Groningen) toelichten hoe een en ander concreet zal worden gemaakt en hoe de gemeente daarbij kan ondersteunen. Daarbij kunnen natuurlijk steeds vragen en discussiepunten worden ingebracht. Maar dat kan ook zeker na de beide inleiders.

Simone Rommets (NMF) begint met te stellen dat “samen van het gas af” eigenlijk niet een goede titel is: het kan de eindfase zijn in een proces dat alleen stapsgewijs kan verlopen. Ze vraagt dan of de toehoorders al acties hebben ondernomen in de richting van verduurzaming van hun huis en het gasvrij leven. Het blijkt dat eigenlijk niemand niks gedaan heeft, maar dat de omvang van de acties nogal verschilt. Aan isolatie heeft iedereen wel gewerkt. Ze stelt dat de redenen die mensen hebben om aan verduurzaming te werken nogal uiteenlopend kunnen zijn, maar dat ze uiteindelijk vaak meer comfort ervaren. Verder speelt de hoge gasrekening natuurlijk een rol. Na haar vraag waar men zoal tegen aanloopt bij het verduurzamen, wordt de kwestie van het gevaar van Radon-gas ingebracht: als gevolg van het grondig isoleren kan er Radon-gas in het huis vrijkomen. (Dat komt uit de bodem, maar vooral uit bouwmaterialen.) Om dat te voorkomen is een goede ventilatie in ieder geïsoleerd huis zeer noodzakelijk. Uit de groep aanwezigen (waarin zich ook deskundigen op dit vlak blijken te bevinden) wordt gesuggereerd dat mechanische ventilatie dan eigenlijk gewenst is, en dat het dagelijks 5 minuten open zetten van een raam beslist onvoldoende is!

Simone vervolgt haar verhaal met de vraag of men in de groep (of in Maarwold) ook de voordelen van gezamenlijkheid bij het verduurzamen ziet. Daarop worden instemmend een aantal voordelen van ter sprake gebracht en besproken, zoals minder individuele rompslomp en het bewerkstelligen van lagere prijzen. Tegelijkertijd komt de vraag op of we eigenlijk wel van het gas af moeten: is groen gas of waterstof geen alternatief? Simone stelt dat uit veel onderzoek is gebleken dat groen gas (=biogas) absoluut niet toereikend zal zijn als vervanging voor het aardgas. Wellicht kan het aanvullend bij andere bronnen fungeren. Daarop ontspint zich een discussie, omtrent de rol van waterstof. De rol van waterstof (die nu veelal nog ‘grijs’ is – dus op basis van fossiele brandstoffen wordt gemaakt) is vooral van belang voor de industrie. Dus ook als die ‘groen’ wordt geproduceerd, is het met name de industrie die er gebruik van zal maken. Voor de komende 10 jaar wordt er zeker geen toepassing voor de verwarming van huizen voorzien, ook vanwege de inefficiëntie bij het proces van elektriciteit opwekken naar waterstof maken: er gaat dan zo’n 40% van de energie verloren. Daardoor zijn ook de kosten veel te hoog. Tegelijkertijd zal een combinatie van biogas en aardgas wellicht een tussenfase kunnen zijn. Misschien is voorlopig ook nog maximaal 10% waterstof bijmengen bij het aardgas een optie?

Aansluitend op de voorgaande discussie gaat Anne Venema (Gemeente Groningen) daarna dieper in op de verschillende mogelijkheden die in de gemeente Groningen worden gezien om van het gas af te komen. Hij stelt dat in de hele EU 2050 het jaar is dat men van het gas af wil zijn, maar dat Groningen het jaar 2035 als einddatum heeft gesteld. Dat is nog niet zo eenvoudig, want er is nu nog maar een kleine percentage huizen gasvrij. Nederland is natuurlijk in tientallen jaren verslaafd geraakt aan het aardgas! Maar vanaf 2026 kan er geen nieuwe cv-ketel meer worden gekocht zonder aanvullende warmtepomp. Zo'n hybride warmtepomp (dus met de cv-ketel die aanvullend is voor koude dagen en voor warm water) kan een reductie van zo'n 70 á 80 % in het aardgasgebruik betekenen.

Anne legt uit dat in de gemeente Groningen verschillende oplossingen worden gerealiseerd: -warmtenetten, in het centrum en in een aantal 'vernieuwingswijken' waar energiearmoede een enorm probleem is. Die warmte had men oorspronkelijk op basis van geothermie (dus uit de bodem) willen halen. Maar dat bleek uiteindelijk niet mogelijk, zodat er nu warmteoverschot uit de industrie en zonthermie wordt benut. Voor het zuiden van de stad en voor Haren is zo'n warmtenet niet mogelijk: die leidingen zijn erg kostbaar dus kunnen alleen in wijken met compacte bebouwing (en vooral met hoogbouw) aangelegd worden. Voor nieuwe wijken (huizen vanaf 2000) is "all electric" een goede optie. De meeste huizen die nu gebouwd worden, zijn al meteen helemaal van het gas af.

In de wijkgerichte aanpak zijn er een aantal belangrijke acties die de gemeente wil realiseren:

- Vve's helpen om duurzaamheidsdoelen vast te stellen en te bereiken
- Collectieve isolatie-aanpak per buurt realiseren. Nu is dit in Beijum en Vinkhuizen aan de orde. Maar het is de bedoeling dit over de gehele gemeente uit te rollen. Wijk voor wijk.
- Met Enexis in kaart brengen waar de knelpunten zitten wat betreft de elektriciteitskabels etc. M.n. op bedrijventerreinen en bij zonneparken. In Haren zullen die knelpunten ook in beeld gebracht worden. Coöperaties – als EM - die nieuwe grote zonnedaken (of zonneparken) gaan aanleggen zullen dit ook in overleg met Enexis moeten doen.
- Bewonersinitiatieven ondersteunen om in 7 stappen van Energielabel G naar energielabel A te komen.
- Op basis van de nadere subsidieregeling (voortvloeiend uit het Aardbevingsrapport n.a.v. de Parlementaire Enquête) die binnenkort vanuit Den Haag komt, voor de bewoners in Groningen subsidie beschikbaar stellen voor verduurzamingsmaatregelen.
- Via het Energieloket zullen collectieve inkoopacties worden gerealiseerd wat betreft:
  - o Warmtepompen
  - o Isolatiemaatregelen

Daarbij zullen wijkinitiatieven -zoals deze in het Maarwold-gebied- worden ondersteund.

Op de vraag of die collectieve acties, waarbij de gemeente ook bedrijven selecteert na afweging en onderhandeling, wel altijd goed uitpakken, merkt Anne op dat er in de afgelopen tijd lering is getrokken uit situaties waarin het niet helemaal goed ging. Er wordt nog zorgvuldiger gekeken en er worden nog strengere voorwaarden aan de

bedrijven gesteld waarmee in zee wordt gegaan. Bovendien kunnen er natuurlijk ook altijd aanvullende ervaringen uit andere in een wijk worden benut waar al ervaringen zijn opgedaan met bepaalde opdrachtnemers.

De gemeente wil eigenlijk voor iedere buurt en wijk met de bewoners samen bepalen wat de beste oplossing is. Voor de gebieden buiten de stad Groningen wordt in principe de hybride oplossing als de beste gezien. Dat betekent dat hier eerst kleine stappen zullen moeten worden gezet en dat het huidige initiatief (van Energiek Maarwold) kan helpen om gezamenlijk dingen te ondernemen, maar ook om ervaringen van mensen die al verder zijn, te delen. Suzanne suggereert daarbij behalve de inbreng van Grunneger Power (www.grunnegerpower.nl) waar EM al mee samenwerkt, ook nog een andere organisatie, Energieparticipatie <https://www.energieparticipatie.nl/> te raadplegen.

Zo is het voor we het weten twee uur later, en worden de beide inleiders maar ook alle aanwezigen door Paul uitvoerig bedankt voor hun bijdragen. Er werden nog veel folders en kaartjes meegenomen die door Anne, Inez Hopkes (de wijkcoördinator energie voor Haren) en Ahmi Jalabi, een energiecoach van Duurzaam Groningen, waren neergelegd. (Ook vanaf de website van Duurzaam Groningen (www.duurzaamgroningen.nl) te downloaden.) En er werden al eerste afspraken met de aanwezige energiecoaches gemaakt.

Deze avond was een startpunt. Van hieruit zullen we verder gaan, om wellicht na de zomer in onze wijk nieuwe stappen met elkaar – en met de gemeente – te kunnen zetten op het verduurzamingspad. We denken aan nieuwe stappen per buurt, dus per type huis en in relatie tot de ouderdom van de huizen in de betreffende buurt. Maar daarover berichten we bijtijds. En ook dan hopen we weer op veler inbreng!